

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתקלא

ערב שבת קודש
פרשת במדבר
ד' בסיוון ה'תשע"ב

יוצא לאור עלידי
מכון ליובאוויטש שעליד
צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ד' בסיון ה'תשע"ב - י"א בסיון ה'תשע"ב

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ד' בסיון	הלכות יבום וחליצה פרק ו-ח.	הלי תפילין ומזוזה וס"ת פרק ז.	מלי"ת שנו.
ש"ק	ה' בסיון	הלכות נערה בתולה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ח.	מ"ע רכ. ריח. מלי"ת שנח. מ"ע ריט. מלי"ת שנט.
א'	ו' בסיון	הלכות סוטה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ט.	מ"ע רכג. מלי"ת קד.
ב'	ז' בסיון	פרק ד. פעמי הכן וגו'. ספר קדושה והוא ספר חמישי.. הלכות איסורי ביאה.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק י.	מלי"ת קה. של. שלא. שלב. שלג. שלד.
ג'	ח' בסיון	פרק ג-ה.	הלי ציצית.. בפרקים אלו. פרק א.	מלי"ת שלו. שלה. שלו. שלח. שלט.
ד'	ט' בסיון	פרק ו-ח.	פרק ב.	מלי"ת שמ. שמא. שמב. שמג. שדמ. שמה.
ה'	י' בסיון	פרק ט-יא.	פרק ג.	מלי"ת שמח. שמת. שנ. שנא.
ו'	י"א בסיון	פרק יב-יד.	הלי ברכות.. בפרקים אלו. פרק א.	מלי"ת שנב. שמוז. שמו.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר*		זמן ציצית ותפילין	זריחה החמה	סוף זמן ק"ש	חצות והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	120 ד'	72 ד' לפני הזריחה							
ו', ד' בסיון	3:08	4:13	4:40	5:45	9:06	12:38	1:13	7:37.6	8:05
ש"ק, ה' בסיון	3:07	4:13	4:39	5:45	9:06	12:38	1:13	7:38.2	8:05
א', ו' בסיון	3:06	4:12	4:39	5:45	9:06	12:38	1:13	7:38.8	8:06
ב', ז' בסיון	3:05	4:12	4:38	5:44	9:05	12:38	1:13	7:39.4	8:07
ג', ח' בסיון	3:04	4:11	4:38	5:44	9:05	12:38	1:13	7:40.0	8:07
ד', ט' בסיון	3:04	4:11	4:37	5:44	9:05	12:38	1:14	7:40.6	8:08
ה', י' בסיון	3:03	4:10	4:37	5:43	9:05	12:39	1:14	7:41.2	8:09
ו', י"א בסיון	3:02	4:10	4:36	5:43	9:05	12:39	1:14	7:41.8	8:09

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו ('סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
במדבר	7:00	-	7:16	-	7:09	-	7:17	-
שבועות	8:18	8:19	8:21	8:21	8:22	8:23	8:19	8:20
נשא	7:05	8:22	7:20	8:25	7:13	8:27	7:21	8:24

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף יצחק אולידורט

מ"ל: מכון ליובאוויטש שעליד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יור: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474 אינטרנט:

'חדש' – מוכרח מן התורה

מה הפירוש באמרת כ"ק הרי"צ שבחג השבועות השטן אינו יכול לקטרג, כדוגמת יום הכיפורים? • ומה ההסבר שקבלת התורה צריכה להיות בשמחה ובפנימיות דווקא? • מאופני ההסבר השונים באיסור 'חדש' למדים כי גם בענייני תורה וקודש צריך להיות בכל יום "כחדשים ממש" • וכיצד היתה נראית אמירת ה'תיקון ליל שבועות' של ר' פרץ מבעשענקאוויטש? • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

תורה – הרי עניין יום הכיפורים היה גם קודם לזה, שהרי מצינו שכרית המילה של אברהם אבינו היתה ביום הכיפורים⁴. אבל באמת אין לומר כן, כיון שעיקר ענינו של יום הכיפורים – "עיצומו של יום מכפר"⁵ – נפעל לאחרי מתן תורה דווקא, ואם כן אין חילוק בין יום הכיפורים לשבועות].

והביאור בזה:

מבואר בתורה אור⁶ "הטעם מה שחג השבועות אינו אלא יום אחד בלבד מה שאין כן בפסח וסוכות שהן ז' ימים, כי בחג השבועות הוא . . . בחינת יחידה שלמעלה מהתחלקות כו", והיינו, שחג השבועות הוא למעלה מהזמן. ומזה מובן גם בנוגע ליום הכיפורים שהוא למעלה מהזמן.

ומכל מקום יש חילוק בין חג השבועות ליום הכיפורים – שיום הכיפורים הוא למעלה מהזמן מצד "עיצומו של יום", היינו, שהיום מצד עצמו הוא למעלה מהזמן, מה שאין כן חג השבועות, שהיום מצד עצמו הוא יום ככל הימים, אלא שמצד העבודה של מתן תורה (הן מתן תורה שבכל יום ויום, כפי שאומרים בכל יום "נותן התורה", לשון

א. ישנו מכתב מכ"ק מו"ח אדמו"ר¹ אודות חג השבועות, שבו כותב – על יסוד התוספות בשבת² – ש"ב) חג השבועות . . . השם יתברך מטריד את (השטן) המקטרג . . . כדוגמת הטרדתו . . . ביום הקדוש דצום כפורים".

– בגמרא ובתוספות מדובר אודות זמן מתן תורה (בפעם הראשונה), וחיידושו של כ"ק אדמו"ר במכתבו, שכן הוא גם בכל שנה ושנה. –

ומקשים על כך: ידוע ש"השטן בגמטריא תלת מאה ושיתין וארבעה הוי, תלת מאה ושיתין וארבעה יומי אית ליה רשותא לאסטוני, ביומא דכיפורי לית ליה רשותא לאסטוני³. ולכאורה, על-פי דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר הנ"ל נמצא שאין לו שליטה אלא בשס"ג ימים בלבד, שהרי גם בחג השבועות אינו שולט?

[לכאורה היה אפשר לתרץ, שיש חילוק בין יום הכיפורים לחג השבועות, כי, עניין זה שבחג השבועות אין השטן מקטרג, נתחדש רק במתן תורה, אבל לא קודם לכן, מתחילת הבריאה. ואף שגם ענינו של יום הכיפורים הוא לאחרי מתן

(1) אגרות קודש שלו ח"ה ע' עח (נעתק ב"היום יום" ג סיון). וראה גם תורת מנחם – התוועדיות ח"א ע' 91 ואילך.

(2) פט, א – ד"ה תורה.

(3) יומא כ, רע"א. וש"נ.

(4) פדר"א פכ"ט, הובא בתור"ה אלא – ר"ה יא, א.

(5) ראה רמב"ם הל' תשובה פ"א ה"ג ד.

(6) יתרו (בהוספות) קט, סע"ד.

הוזה⁷, ובפרט בחג השבועות) נעשה למעלה מהזמן.

ועל־פי זה מובן שעניין זה שיש יום מיוחד בשנה שאין השטן שולט בו – שייך ליום הכיפורים, מצד עיצומו של יום, מה שאין כן בחג השבועות, שביטול שליטת השטן אינו מצד היום עצמו, אלא מצד העבודה של מתן־תורה.

ולכן מבואר במכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר הנ"ל שבחג השבועות צריך "להתעסק בתשובה בנוגע לתורה" – כיון שעניין זה (שהשטן אינו שולט בחג השבועות) נעשה על־ידי עבודה דווקא.

* * *

גם לפנימיות¹¹.
(וסיים כ"ק אדמו"ר): עומדים אנו עדיין לפני

השקיעה. ובמשך מעט הזמן שנותר עדיין עד השקיעה, ויתרה מזה, גם במשך הזמן שנותר עד תפלת מעריב, שאז אומרים "אתה חוננתנו", ויתרה מזה, במשך כל הזמן שנותר עד שיערכו הבדלה, שגם לזמן זה ישנה שייכות ליום־טוב – הרי כל מה שלא סיימו לפעול במשך כל היום־טוב, אפשר להשלים במשך זמן מועט זה.

ולכן יש להיות עתה בשמחה, וכשיקבלו את התורה בשמחה – תהיה זו הכנה לקבלת התורה בפנימיות.

ג. והעניין בזה:

עניין הפנימיות הוא – שהדבר חודר באדם בכל ענייניו, שאז אין אצלו שום שינויים בזה מצד חילוקי המקומות והזמנים.

וזהו השייכות של עניין הפנימיות לקבלת התורה – שהרי ענינו¹² של מתן־תורה הוא חיבור מעלה ומטה, כך שכל עניני העולם, בלי הבדל, יהיו מוארים ויחדור בהם אור התורה.

ובזה יובן מה שכתוב בגמרא¹³ "הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם": בחג הפסח ובחג הסוכות – יש אומרים אשר די בגשמיות בלבד או רוחניות בלבד, אבל בעצרת – הכל מודים דבעינן "לכם", שצריך להיות בפנימיות, לחדור בכל ענייניו, שלא יישאר רק בחג השבועות עצמו, אלא יפעל על כל השנה כולה, ולא רק בשבת ויום־טוב, אלא גם בחיי היום־יום¹⁴.

ד. הרבי, כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע אמר פעם בהתוועדות¹⁵, שהשעה של לימוד

ב. לפני⁸ עשר שנים, בחג השבועות תש"ה, סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר⁹ אודות ר' פרץ מבעענקאוויטש, מזקני החסידים שהיו עוד אצל כ"ק אדמו"ר מוהר"ש, שפעם בהיותו ביחידות אצל אדמו"ר מהר"ש, אמר ר' פרץ שהוא כלי ריקן מלא בושה וכלימה. וענה לו אדמו"ר מהר"ש, שכדי להרגיש עניין זה יש צורך להיות בעל מדריגה, וציוה עליו לומר בכל יום תהלים בבכיות.

וסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר, שפעם ראה את ר' פרץ בליובאוויטש כשהוא אומר תיקון ליל שבועות מתוך בכיות. וסיים כ"ק מו"ח אדמו"ר דבריו¹⁰, שלקבלת התורה יש ללכת בשמחה ובטוב לבב.

– ברשימת השיחה נרשם הלשון "ובתום לבב", אבל כנראה זוהי טעות, וצריך להיות "ובטוב לבב". (כ"ק אדמו"ר אמר בבת־שחוק): ובכל אופן, כיון ששני העניינים הם טובים, שיהיו שניהם!... – ומטעם זה נהג כ"ק מו"ח אדמו"ר לומר בלשון הברכה לחג השבועות: "קבלת התורה בשמחה ובפנימיות". – הוא אמר אמנם גם "בפנימיות", אבל הקדים לזה "בשמחה", שעל־ידי שמחה באים

11 ראה גם שיחת יום ב' דחה"ש תשי"א בתחלתה (תורת מנחם – התוועדויות ח"ג ע' 142).

12 מכאן עד סוס"ד – הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר (באידיש), ונדפס בלקו"ש ח"ב ע' 560 ואילך. במהדורא זו ניתוספו בשוה"ג כמה ציוני מ"מ ע"י המו"ל.

13 פסחים סח, ב. וראה גם לקו"ש חכ"ג ע' 27 ואילך. וש"ג.

14 ראה גם שיחת יום ב' דחה"ש תרצ"ז ס"ז (סה"ש תרצ"ז ס"ע 244 ואילך).

15 ראה שיחת יום ב' דחה"ש תרצ"ט ס"י (סה"ש תרצ"ט ס"ע 339 ואילך).

7 ראה של"ה כה, א. לקו"ת תזריע כג, א. ובכ"מ.
8 חלק משיחה זו (ס"א"יח) נדפסה בלה"ק בבטאון חב"ד (חוברת יא ע' 1 ואילך) עם כו"כ תיקונים מכ"ק אדמו"ר, שנעתקו למהדורא זו.

9 שיחת ליל א' דחג השבועות ס"ג (סה"ש תש"ה ע' 101 ואילך).
10 שם ס"ז (סה"ש שם ע' 103).

עניינם הוא תורה, שנקראת "לחם"²³, ובפרטיות יותר: שתי הלחם - כי בתורה יש תורה שבכתב ותורה שבעל-פה, גליא דתורה וסתים דתורה²⁴. ובכללות באים שתי הלחם מן החטים - מאכל אדם.

ולעומת זאת, העומר בא מן השעורים, מאכל בהמה, כדאיתא בגמרא²⁵ בנוגע למנחת סוטה: "כשם שמעשיה מעשה בהמה כך קרבנה מאכל בהמה", וזהו גם ענינה של מנחת העומר - לברר את נפש הבהמית שתהיה ראויה לאחרי כן לקבל את התורה.

החסידות צריך לחלקה ולפזרה ("פאָנאַנדער-טיילן") על כל כ"ד השעות, שבכל הכ"ד שעות יהיה ניכר שזהו יהודי הלומד חסידות.

וכשם שכן הוא בתורת החסידות בפרט, כן הוא גם כן בכללות התורה, שהתורה צריכה לחדור בכל העניינים במשך כל המעתי-לעת. וכדאיתא ברמב"ם¹⁶ שהחכם "צריך שיהיה ניכר במעשיו כו", ומונה שם עשרה עניינים, שעשרה עניינים אלו כוללים ומקיפים את כל חיי האדם¹⁷.

וזהו הסדר במתן-תורה - שהתורה התלכשה בגשמיות וניתנה לנשמות בגופים דווקא, כאן

מבואר במכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר שבחג השבועות צריך "להתעסק בתשובה בנוגע לתורה" - כיון שעניין זה נעשה על-ידי עבודה דווקא

והנה, הן העומר והן שתי הלחם מתירים את החדש, שהיה אסור לפני הקרבת העומר ושתי הלחם. אבל יש חילוק ביניהם - שקודם הקרבת העומר יש איסור חדש גם להדיוט, אבל קודם הקרבת שתי הלחם יש איסור חדש רק במקדש²⁶.

ובזה שהקרבת שתי הלחם מתירה חדש במקדש - ישנם ג' הסברות²⁷:

(א) האיסור דחדש קודם הקרבת שתי הלחם הוא אותו איסור חדש שהיה קודם הקרבת העומר, אלא שבתחילה היה האיסור (הן על שעורים והן על חטים) הן בגבולין והן במקדש, והעומר התיר חדש להדיוט, ואילו איסור חדש (מחטים) במקדש נשאר עד הקרבת שתי הלחם.

(ב) ישנם ב' איסורים נפרדים: איסור אחד של חדש ישנו לפני הקרבת העומר, ואיסור זה ניתן לגמרי על-ידי הקרבת העומר. וישנו איסור נוסף של חדש במקדש - איסור בפני עצמו - קודם

למטה דווקא, כיון שהתורה דורשת שיבררו את כל העניינים גשמיים, והיינו, שבתחילה מברר הוא את הגוף ונפש הבהמית ואחר כך את חלקו בעולם, והסדר בזה הוא - לא בדרך דחייה ושבירה, אלא בדרך בירור דווקא, כמאמר הבעל שם טוב¹⁸ על פסוק¹⁹ "עזב תעזב עמו".

* * *

ה. [.] החידוש בשבועות - שבו היו מקריבים שתי הלחם. בפסח - היו מקריבים את העומר, ובשבועות היו מקריבים שתי הלחם. העומר היה משעורים²⁰, ושתי הלחם - מחטים²¹.

ועל-פי המבואר בסידור, בלקוטי תורה ועוד דרושים²², הנה, שתי הלחם שבאים מן החטים -

(16) הל' דעות רפ"ה.

(17) ראה גם תורת מנחה - התוועדויות ח"ט ע' 127.

(18) ראה כש"ט (הוצאת תשנ"ט) בהוספות סכ"א. וש"נ (נעתק "ב'היום יום" כח שבט).

(19) משפטים כג, ה.

(20) סוטה רפ"ב. מנחות סח, ב. ועוד.

(21) תשא לד, כב ובפרש"י.

(22) ראה סידור (עם דא"ח) מה, ג. לקו"ת הנסמן בלקו"ש חל"ב

ע' 137. ועוד.

(23) ראה משלי ט, ה. ברכות נו, סע"א. ועוד.

(24) ראה לקו"ש שם הערה 47. וש"נ.

(25) סוטה שם.

(26) מנחות שם.

(27) ראה לקו"ש שם ע' 134 ואילך. וש"נ.

בפסח, מפני שהפסח זמן תבואה הוא, אמר הקב"ה הביאו לפני עומר בפסח כדי שתתברך לכם תבואה שבשדות".

אמנם, כאשר מדובר אודות עניין התורה – שתי הלחם – ובתורה גופא דורשים שיהיה "חדש", היינו, מן המובחר – אזי יש סברא לומר שכיון שבכל אופן ("סיי ווי") הרי זה עניין של תורה, אין זה נוגע ("מאכט ניט אויס") אם אינו מן המובחר כל כך.

אבל האמת היא – כפי שרואים בפועל שכאשר לומדים תורה ללא חיות או ללא יראת־שמים, הנה לאט לאט מתנתקים לגמרי מהתורה.

ולכן, מצינו אמנם סברא ש"מנחה חדשה" ב"שתי הלחם" אינו אלא הידור²⁵, אבל לדעת רוב המפרשים ורוב הפוסקים הרי זה עניין שנוגע גם בדיעבד, כי כאמור, עניין זה שלימוד התורה צריך להיות מתוך חיות ויראת־שמים נוגע גם לעיכובא. וזהו שאמרו חז"ל³³ "בכל יום ויום יהיו בעיניך (דברי תורה) כחדשים" – כיון שהקב"ה יודע תכונות ויצר לב האדם, שאם דברי תורה לא יהיו אצלו "כחדשים", הרי ילך ויתקרר עד שיהיה בקרירות לגמרי.

(ש"פ במדבר, יום ב' דחג השבועות ואסרו חג ה'תשט"ו. תורת מנחם כרך יד עמ' 83-85; 111-112; 137-139)

(33) ראה ספרי ופרש"י ואתחנן ו, ו. שו"ע אדה"ז או"ח סס"א ס"ב.

הקרבת שתי הלחם.

ג) קודם הקרבת שתי הלחם אין חלות איסור על חדש (שהרי לא מצינו בתורה שאסור להקריב מן החדש קודם הקרבת שתי הלחם), אלא ישנו דין בשתי הלחם שצריכים להיות "מנחה חדשה", ובכדי ששתי הלחם יהיו מנחה חדשה, לא היו יכולים להשתמש בחדש לפני הקרבת שתי הלחם, כיון שאז לא היו מנחה חדשה.

ו. והביאור בזה ברוחניות העניינים:

כאשר מדובר אודות איסור חדש בהדיוט – הרי זה דבר הפשוט ש"ראשית עריסותיכם" תרימו תרומה לה'²⁸, היינו, שאי אפשר להשתמש בעניינים הגשמיים קודם שמשתמשים בהם לגבוה, לכל-הפחות עומר אחד,

– ועל דרך הדין שאסור לעסוק בעסקיו קודם התפלה²⁹, וכמו כן אסור לאכול קודם התפלה³⁰ (ורק בדורות האחרונים מצד חלישות הדורות התירו כו'³¹), כיון שצריכים ליתן תחילה לגבוה, ורק אחרי זה יכולים ליתן לגוף ונפש הבהמית – ואז הרי זה בהצלחה – כדאיאתא בגמרא במסכת ראש־השנה³² "מפני מה אמרה תורה הביאו עומר

(28) שלח טו, י"ט.כ.

(29) ברכות יד, א.

(30) שם י"ד, ב.

(31) ראה תורת מנחם – התועודיות ח"ח ע' 65. וש"נ.

(32) טז, א.

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

לא 'חידוש' של ליובאוויטש

כיצד תערב ליהודי הישיבה בגלות?!

ידוע הפתגם שיהודי הוא "קבלת־עול־ניק", ובנידון דידן – כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו: "לא מרצוננו גלינו מארץ־ישראל ולא בכוחותינו אנו נשוב כו' אבינו מלכנו ית' הגלנו כו'"; אבל השאלה היא – כיצד יערב ליהודי ("ווי קען אים איינגיין") הישיבה בגלות, אפילו כשהקב"ה נותן לו בני חיי ומזוני רויחי, במעמד ומצב ד"אותותינו לא ראינו אין גו' אתנו יודע עד מה", כאשר בית־המקדש וקדש הקדשים אינו בגלוי בד' אמותיו?!...
ויהי רצון שלא יצטרכו יותר לדבר על עניין הגלות כו' – מכיוון שתיכף ומיד נוכל לראות את בית־המקדש וקודש־הקדשים, ביחד עם הארון והלוחות, וכל החמישה דברים שחסרו בבית שני, שיחזרו מן הגלות, ולא עוד אלא שיהיו באופן נעלה יותר מכמו שהיו בבית ראשון.

(יום ב' דחגי־השבעות תשמ"ו. התועדויות תשמ"ו חלק ג, עמ' 502)

היכן האמונה והציפייה כל היום?!

האמונה בביאת המשיח והציפייה לביאתו – "אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח . . אחכה לו בכל יום שיבוא" – מעיקרי האמונה היא, אחד מ"ג העיקרים.
כל יהודי מבקש בכל תפילה ותפילה מימות החול – ג' פעמים ביום: "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח . . כי לישועתך קיווינו כל היום", ובכל ימי השנה כולה, גם בשבתות וימים טובים – מבקשים בכל תפילה ותפילה: "ותחזינה עינינו בשובך לצייון ברחמים!"
ולאחרי כל זה ישנם "טיפשים" הטוענים שהבקשה והצעקה על היציאה מהגלות אל הגאולה – "דאָלאַי גלות", "משיח נאו" – היא "חידוש" של "ליובאוויטש"!
"ליובאוויטש" אינה מתביישת ח"ו בכך, אדרבה: אשרינו שזכינו לכך!...
הכוונה היא אפוא, לשלול את טעותם של ה"טפשים" על־דבר ה"חידוש" שבדבר.
בשלמא בנוגע לפסוק בתהילים [...] אבל מה "יתרצו" בנוגע לאמירת "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח . . כי לישועתך קיווינו כל היום" בכל תפילה ותפילה מימות החול, וכן אמירת "ותחזינה עינינו בשובך לצייון ברחמים" בכל תפילה ותפילה גם בשבתות וימים טובים – האם אינם שומעים את "פירוש המילות" בתפילות שלהם?!...
והתירוץ לזה [...] – "באמור אלי כל היום איה אלוקיך": הפירוש הפשוט הוא – "באמור אלי כל היום", היינו, שבזמן הגלות מלעגים האוייבים כל היום, באומרם, "איה אלוקיך", כלומר, "אם אלוקים הוא – יקום ויעזרך", "אם הוא אלוקים אמת ואתה עובד אותו, היה מושיע אותך ומוציאך מן הגלות".
אמנם, מכיוון שבפסוקים שלאחרי זה נכפל הדבר – "באמרם אלי כל היום איה אלוקיך" – הרי כפל העניין מרמז על הפירוש בפנימיות העניינים, שזוהי טענה ליהודי: "כל היום איה אלוקיך"?! – בעת התפילה חושב הוא אמנם על הקב"ה, ובנדון־דידן, על תפילתו בקשר לגאולה; אבל, השאלה היא "כל היום איה אלוקיך"?!

(משיחת יום ב' דחגי השבעות ה'תשמ"ה. התועדויות ה'תשמ"ה כרך ד, עמ' 2212, 2210 – בלתי מוגה)

מבצע תפילין

שייכותם המיוחדת למבצע תפילין של שלושה הצדיקים הקשורים בחג השבועות • מה הערך והתכלית בהנחת תפילין לאדם שאינו שומר תורה ומצוות • בכוח התפילין – "אפילו 'מדליה' יתנו הגויים..."
אמר הרבי • על מתקן הסורגים שזנְפָה בהנחת תפילין על־ידי הרבי עצמו, ועל הדרכים לשכנע אדם שאינו מעוניין להניח • תוספת לרשימות רבות שהוקדשו למבצע

יש מי ש"תואנה הם מבקשים" וטוענים שאף פעם לא ראו את הרבי עומד ב'טיימס סקווער' ומניח תפילין עם יהודים, למרות שהרבי בעצמו תובע את זה. ואם־כן למה עליהם לעסוק ב"מבצע תפילין"?... אלא עניין זה נפעל על־ידי שפועלים בשליחותו, ו"שלוחו של אדם כמותו".

מה שאומר... עושה

הסיפור הבא פורסם מפי השמועה בשנת תשנ"ט ('תשורה' וויכנין, ח' אדר תשנ"ט עמ' כו): אל ביתו של אחד מאנ"ש בני־ירוק בא מתקין סורגים. בעל־הבית שאל את המתקין אם הניח תפילין באותו יום. הלה השיב בשלילה והוסיף: רק פעמיים במשך ימי חיי הנחתי תפילין. פעם ראשונה כשנעשיתי בר־מצווה ופעם שנייה כשהוזמנתי להתקין סורגים בביתו של רבאיי שניאורסון. הוא שאל אותי אם הנחתי תפילין, עניתי שלא, והוא הוציא תפילין והניח איתי...

משה, דוד והבעש"ט – והתפילין

בשיחות רבות של חג השבועות ביאר הרבי

כמו עניבה...

מעשה ביהודי שהחל את התקרבותו ליהדות ב'יחידות' אצל הרבי. הרבי דיבר עמו על הצורך בזיכוי כל יהודי במצוות, ואין זה משנה באיזה מצב הוא. הרבי המשיל את המצוות לעניבה המייפה את האדם.

שאל הלה: מהו העניין להניח תפילין ליהודי שאינו שומר מצוות, הלוא דומה הדבר להלבשת עניבה לאדם שאינו לבוש?

השיב לו הרבי: אדרבה, אדם בלי בגדים ששמים עליו עניבה – כך ישם לב שאינו לבוש, וירוך מיד להתלבש. והנמשל מובן. ('בסוד הפרשה' חוברת הכנה למרצה, תשס"ט, פרשת בא, עמ' 20).

מדליה בזכות תפילין

כך התבטא הרבי בהתוועדות בשנת תשכ"ט (שיחות קודש תשכ"ט כרך ב, עמ' 416):

מה שנדרש לעשות זה רק להניח תפילין, ואז יקויים "ויראו ממך" שהגויים גם יעניקו מדליה (אם הדבר נדרש) – מצב של "ברוך תהיה מכל העמים". בהתוועדות שבת־קודש פרשת וארא תש"מ התבטא הרבי בין השאר:

בהלכה שאחד מהחוזרים מעורכי המלחמה הוא – מי ששח בין תפילין של יד לתפילין של ראש.

והביאור (הפנימי) בזה:

תפילין של ראש מסמלות את המוח, ותפילין של יד – את הלב. ונדרשת זהירות שההשגה של המוח תפעל על הלב, ולא תתעכב על-ידי מיצר הגרון. כלומר, יש מציאות שהמוח כדבעי והלב כדבעי וצריך לדאוג שלא יהיה מה שימנע את הקשר שביניהם ולשעבדם לה' (וכן לשלול מצב של טמטום המוח והלב). ולכן על-ידי תפילין נדרש "שעבוד הלב והמוח", כי לא די בהבנה והשגה אלא נדרש שעבוד שלמעלה מהשגה, והשעבוד קשור [והוא מצד] המלכות שהיא עניינו של דוד.

שמכל זה מובנת השייכות של דוד (שענינו היה ללחום מלחמות, מה שאין כן שלמה, שבנה את בית המקדש) לעניין (מבצע ו)מצוות תפילין.

ופרט נוסף בזה (שם עמ' 184-185):

אצל דוד יש שני קצוות: מחד, תכלית הביטול כדומם ("אם לא שיויתי ודוממתי"), ומצד שני, מלכות – התפשטות בכל התוקף; וב' קוין אלו נמשכים (על-ידי דוד) אצל כל יהודי:

מחד נדרשת קבלת עול, וזה נוגע לפועל. כאשר צריך להניח תפילין, הדבר הראשון הנדרש הוא "נעשה ונשמע" – הנחת תפילין מיד, ואת ההסברה ידע אחר-כך. מה גם כאשר הזמן הוא לפני שקיעת החמה והוא עדיין לא הניח תפילין, אז אין השעה כשרה לשבת ולהסביר לו, אלא יש לומר לו: דוד המלך דורש ממך קבלת עול, ולכן לך והנח תפילין (ואת ההסברים תשמע אחר-כך)...

והשייכות לבעל-שם-טוב (שם עמ' 192 ואילך): כידוע, אחד העניינים המודגשים במצוות תפילין הוא "וקשרתם לאות על ידך (ואחר-כך) והיו לטוטפות בין עיניך". וכן הוא סדר הנחתן – "כשהוא מניח, מניח של יד ואחר-כך מניח של ראש דכתיב וקשרתם לאות על ידך והיו לטוטפות בין עיניך", וכפסק-דין הרמב"ם (הלכות תפילין פ"ד ה"ה).

ומבואר הטעם בזה שעבודת אנשים פשוטים קבלת-עול (המרומות בתפילין של יד) היא נעלית (וקודמת במעלה) מעבודתם של בעלי מוחין בידיעת והשגת התורה. ומזה שייכות מיוחדת ל"מבצע תפילין" עם הבעל-שם-טוב – שכן הוא גילה את

את שייכותם של שלושת האישים הקשורים ליום זה, והם: משה רבנו ("שקבל תורה מסיני"), דוד המלך (שכדברי חז"ל – נפטר בעצרת) והבעל-שם-טוב (שיום ההילולא שלו ביום זה).

בשנת תשל"ד, בהתוועדות ש"פ נשא (שיחות קודש תשל"ד כרך ב, עמ' 178), הסביר הרבי כיצד קשור 'מבצע תפילין' בשלושה צדיקים אלו:

בנוגע ל"מבצע תפילין" שיש לו שייכות מיוחדת למשה רבינו, שכן משה ביקש מהקב"ה "הראני נא את כבודך" – ונענה "וראית את אחורי ופני לא יראו", ואמרו רז"ל (וכן הובא בפירושו רש"י על התורה – שמזה משמע שזה דבר המובן גם למי שבדרגת "בן חמש (שנים) למקרא") – "שהראה לו הקב"ה קשר של תפילין".

כלומר, תשוקתו של משה היתה לראות את בחינת "כבודך" ("פני") – את התפילין של ראש (של הקב"ה), עליהן נאמר "וראו כל עמי הארץ כי שם הוי' נקרא עליך ויראו ממך", אם כי לפועל ראה [רק] את הקשר של תפילין ("וראית את אחורי").

אבל באמת יש לומר שמושה זכה גם לגילוי בחינת "פני", אלא שבגלוי היה זה באופן של ידיעת השלילה ("לא יראו"), אבל על-פי הידוע שבנוגע לידיעת הקב"ה (שהוא למעלה מהשגה ואין שייך להשיג את מהותו בשום אופן) הרי ידיעת השלילה היא תכלית שלימות הידיעה (וכמאמר הידוע: תכלית הידיעה שלא נדעך); נמצא אפוא, ששייכותו של משה לתפילין דמארי עלמא היא (לא רק מצד תשוקתו לזה, אלא גם) מכיון שנתגלתה לו בחינה זו באופן דשלילה.

בהמשך דבריו (שם עמ' 185 ואילך) דיבר הרבי על הקשר לדוד המלך:

עניין התפילין קשור גם בדוד המלך ע"ה. שהרי הקשר של תפילין זהו דל"ת, שמורה על ספירת המלכות (עליה נאמר "דלותי" שמוסב על דוד), וכן בפשטות על דוד נאמר "דם לרב שפכת" שהיו לו מלחמות, והרי בנוגע לניצחון במלחמה נוגע הענין של תפילין, כמדובר כמה פעמים מה שאיתא בהלכות קטנות להרא"ש שהנצחון במלחמה באופן של "וטרף זרוע אף קדקד" הוא על-ידי הנחת תפילין על הראש והיד, כך נפעל ה"טרף"; כמו כן מודגש ענין זה (של הקשר בין הנחת תפילין לניצחון המלחמה)

מעלת הפשיטות והתמימות שבאנשים פשוטים.

עשה 'טובה' וקיים מצוה!

בהתוועדות ש"פ במדבר תשמ"ב (התוועדויות תשמ"ב כרך ג' עמ' 1054-1055) התייחס הרבי לשאלה מעניינת המתעוררת מפעם לפעם אצל העוסקים בזיכוי הרבים: האם מותר וראוי לגשת ליהודי ולומר לו "עשה לי (באופן אישי) טובה" וקיים מצווה פלונית?

ובכן, הרבי משיב על כך דברים ברורים ומתייחס למצוות תפילין במיוחד. וכך נאמר בשיחה:

יכול הוא לפנות אל הזולת ולבקש ממנו שיעשה לו טובה וקיים מצווה מעשית, כדי שהוא (המשפיע) יוכל לקבל את התורה ב"זמן מתן תורתנו".

והרי רואים בפועל שיש יהודים כאלה שאין דרך אחרת לפעול עליהם שיקיימו מצווה מעשית – אלא עלידי הסברה הנ"ל, שעלידייה עושים הם 'טובה' ליהודי שמבקש מהם לעשות זאת!

הוא אמנם מסתכל עליו (על המשפיע) [=מבקש (הבקשה)] בתור אדם בלתי נורמלי, "פתי יאמין לכל דבר", אבל מאידך – חייבים להתחשב גם עם 'פתי', ולכן כאשר מבקש הוא שיעשו לו 'טובה' ויקיימו מצווה מעשית, או ילמדו פסוק בתורה וכיוצא בזה, באמרו שזהו ענין הנוגע לחייו ממש – כי הוא מאמין שהתורה היא חייו (וניכר עליו שהוא אכן מתכוון לכך ברצינות, בלי כל חשבונות אחרים) – ודאי שצריכים למלא את מבוקשו ולעשות לו 'טובה' זו!

ואף-על-פי שקיום מצווה באופן האמור הרי זה "שלא לשמה" – הרי סוף-כל-סוף לפועל קיים את

המצוה (דהנחת תפילין, וכיוצא בזה) בפועל ממש, והמעשה הוא העיקר!.. וגם יקבל שכר על קיום המצווה...

בסיום הדברים הללו אמר הרבי:

שכל העניינים האמורים לעיל יקוימו בפועל ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב!...

המעשה הוא העיקר!

בהזדמנות אחרת ('מורה לדור נבוך' כרך ג, עמ' 49) כתב הרבי ליהודי (תרגום חופשי מאנגלית):

למותר לומר שאני מוכרח לחלוק עליך ביחס למה שאתה מזכיר במכתב, שלמרות כתיבתי אליך בנוגע לצורך להניח תפילין וכו', אתה מרגיש שתהיה זו צביעות מצידך לנהוג כך, מאחר שלא תעשה את הדבר לשמו, אלא בגלל מניע לא כשר, היינו למען בתך.

אני יכול רק לצטט את מה שנכתב בספרים הקדושים של תורתנו לפני אלפי שנים, דבר שאמיתותו הוכחה במשך הדורות. והוא, שאף-על-פי שלכוונה בעשיית מצווה יש משמעות חשובה מאוד, בכל זאת הדבר העיקרי הוא המעשה עצמו, ולא משנה מהי הכוונה...

המכתב נכתב בשנת תשכ"ה, כאשר היהודי פנה אל הרבי בבקשה לברכה בעבור בתו. הרבי תבע ממנו להניח תפילין, והלה הגיב כי יהיה זה "שלא לשמה"..

בהמשך המכתב האריך הרבי בצורך לקיים מצוות מעשיות ולא די בלהיות "יהודי טוב בלב" וכו'.

פרשת במדבר

פרשת במדבר

לעולם קורין פרשת במדבר סיני קודם עצרת (טור או"ח סימן תכח)

ללמדך:

א) רז"ל אמרו (במדב"ר פי"ט) שיש ללמוד תורה בצורה כזאת שהאדם "משים עצמו כמדבר ומפליג עצמו מן הכול". כלומר, יש לגשת לקבלת התורה בלי חשבונות של תועלת אישית, אלא אך ורק לשם קבלת התורה, בחינת "הקדמת נעשה לנשמע".

ב) אפילו אדם שנמצא ב'מדבר', סובל ממחסור ומקשיים, חייב בתלמוד תורה. ובלשון הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה פ"א): "אפילו עני המתפרנס מן הצדקה ומחזור על הפתחים".

ג) המדבר, שהוא מקום ש"לא ישב אדם (העליון) שם" (ירמיה ב), הוא מקום הקליפות והסטרא אחרא. התורה ניתנה במדבר דווקא, שכן תפקידה להפוך את העולם הזה התחתון, שהוא "מלא קליפות וסטרא אחרא" (תניא פל"ו), ל'דירה' לו יתברך.

(לקוטי שיחות כרך ח עמ' 236. חג השבועות תשמ"ה, התוועדות תשמ"ה כרך ד, עמ' 2135)

וידבר ה' אל משה במדבר סיני (א,א)

מונה אותם כל שעה (רש"י)

"מונה אותם" – המניין, שבו כל המנויים שווים, מעורר ומגלה את עצם הנפש, שהיא שווה בכל יהודי. "כל שעה" – מצד עצם הנפש אין יהודי יכול להיפרד מהקב"ה אפילו לשעה קלה. שכן כל יהודי מוכן למסור את נפשו על קידוש השם, אף-על-פי שביכולתו לכפור בה' ח"ו ואחר-כך לעשות תשובה על חטאו (ואף שהאומר "אחטא ואשוב" אין מספיקין בידו לעשות תשובה – מבואר בתניא (פרק כה) ש"אם דחק השעה ועשה תשובה אין לך דבר העומד לפני התשובה"). הרי שאינו מסוגל להיפרד מהשם יתברך ולו לזמן קצר.

(לקוטי שיחות כרך ח, עמ' 4)

שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחתם (א,ב)

דע מניין כל שבט ושבט (רש"י)

המפרשים פירשו שכדי לדעת את מספר הנפשות שבכל שבט היו מונים תחילה את כל המשפחות שבאותו שבט, ואחר-כך היו מסכמים את מספר הנפשות שבכל משפחה לסכום הכללי. ללמדך, שעם ישראל מבוסס על המשפחה; מצבו של העם תלוי בהנהגת כל משפחה ומשפחה.

(לקוטי שיחות כרך ח, עמ' 210)

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת במדבר

ה' בסיוון – ערב חג השבועות

היום יש לסיים את לימוד מסכת סוטה. אין אומרים 'אב הרחמים'. במנחת שבת ובימי שני וחמישי הבאים, קוראים בפרשת נשא, ומסיימים את קריאת השלישי: "זאת עבודת... בני מררי... אהרון הכהן" (ד, לג)¹. אין אומרים 'צדקתך'. פרקי אבות – פרק ו.

יום ראשון

ו' בסיוון – חג השבועות

ערבית. ממתינים להתפלל ערבית של חג עד לאחר צאת הכוכבים, כדי שיושלמו מ"ט ימי ספירת העומר "תמימות תהינה", לפני שנכנס יום טוב².

תפילה של יום טוב. בשמונה עשרה מוסיפים: "ותודיענו", ואם שכח – אינו חוזר. נשים הנוהגות להתפלל ערבית, יתפללו תחילה ואחר כך ידליקו את נרות החג. אשה שאינה מתפללת צריכה לומר קודם שתעשה מלאכה "ברוך המבדיל בין קודש לקודש", וכן מי ששכח 'ותודיענו'³.

הדלקת נרות: יש להיזהר שלא להדליק אש חדשה, אלא להעביר אש מנר דולק [יש להכין לצורך זה נר דולק מערב שבת]. הברכות: 'להדליק נר של יום טוב' ו'שהחיינו'.

קידוש: סדר הקידוש – יקנה"ז: יין (ברכת הגפן), קידוש ('אשר בחר בנו...'), נר ('בורא מאורי האש')⁴, הבדלה ('המבדיל בין קודש לקודש'), זמן

(שהחיינו).

"בהבדלת מוצאי שבת קודש שחל ביום טוב, אין מקרבים הנרות ואין מאחדים השלהבת שלהם, וכן אין מביטים בציפורניים. ורק בעת ברכת 'בורא מאורי האש' מסתכלים בנרות כמו שהם כל אחד בפני עצמו"⁵.

החלטות טובות: "חג השבועות הוא זמן המוכשר לעשות הכול לטובת לימוד התורה והעבודה ביראת שמים, וכן להתעסק בתשובה בהנוגע לתורה באין מפריע משטן המקטרג, כדוגמת זמן התקיעות בראש השנה ויום הקדוש צדום הכיפורים"⁶.

תיקון ליל שבועות:

נהגו כל ישראל להישאר ערים בליל שבועות. רובם נהגו, וכן מנהגנו, לומר 'תיקון' כנדפס⁷. מי שלא הספיק לסיימו בלילה, יסיימו ביום⁸.

הכרות כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע⁹: "יש תחת ידי כתביד אדמו"ר האמצעי, וכתוב שם שהוא מבטיח למי שיהיה ניעור בליל שבועות כל הלילה, שיזכה לכתר תורה"¹⁰.

"היו לילות שלא קראו בליובאוויטש קריאת

נשמה יתירה כלל" (שו"ע אדה"ז סי' תצא ס"א).

(5) ספר המנהגים (סדר הגדה) עמ' 39, מלקוטי טעמים ומנהגים של הרבי להגש"פ, כותרת 'קידוש', ד"ה הבדלה.

(6) היום יום, ד סיוון, מתוך מכתב לבני הישיבות, מאג"ק אדמו"ר מהור"צ ח"ה עמ' עו. והורה כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו: "מכתב זה, צריכים ללומדו, וגם לפרסמו בין אלה שאינם יודעים אודותיו" ('תורת מנחם – התנועותיות' תש"ג; עמ' 92). וראה ספר השיחות תש"ב עמ' 119.

(7) שו"ע אדה"ז סי' תצד ס"ג, ע"פ המ"א שם, ומקורו מזוהר פ' אמור (צחא), הנאמר גם ב'תיקון' עצמו, ש"חסידי הראשונים לא היו ישנים בלילה זה, והיו עמלים בתורה". וראה 'התנועותיות' תש"נ ח"ג עמ' 133.

(8) הוראת אדמו"ר מהור"צ למנהלי הישיבה קודם חג השבועות תש"ד, 'קובץ ליובאוויטש' גיליון 3 עמ' 35.

(9) ספר המנהגים עמ' 44, מ'ספר השיחות – תורת שלום' עמ' 3.

לאחר מכן, כשכבר עלה השחר, ייצא לצרכיו וייטול ידיו שלוש פעמים על כל יד (רגילים ליטול לסירוגין), עם כל ההקפדות כדין נטילת ידיים לסעודה¹⁷, ואז יברך את כל הברכות: "על נטילת ידיים"¹⁸; "אשר יצר"¹⁹; "אלוקי נשמה"²⁶; הברכות הקצרות, "המעביר שינה" ו"ברכת התורה"²⁰. וכן לקרוא ק"ש של שחרית.

לאחר סיום הלילה טוב לישון מעט, כדי שיהיה אפשר להתפלל בכוונה²¹.

שחרית: בבית המדרש של רבותינו נשיאינו התחילה התפילה בשעה הרגילה כבכל שבת ויום טוב²².

הלל שלם²³, קדיש תתקבל. שירי שליוס ליום ראשון, הושיענו, קדיש יתום.

מתקנת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו: כל בני ישראל, גם הקטניקטנים/ות (מבן חודש ומעלה, ואף לפני כן²⁴) יהיו בבית הכנסת (לכל הפחות) בעת קריאת עשרת הדיברות²⁵.

בירושלים.

(17) ולמעשה – נוטלים אז לסירוגין כמו תמיד.

(18) "הוראה בחשאי" – "שערי הלכה ומנהג" או"ח ח"א ר"ס ד. ובספר "היכל מנחם" ח"ב עמ' ריג נדפסה הוראה ב'ביחודות' שכן מנהגנו בפועל.

(19) בקצות השולחן סי' ה ס"ב ובבדי השולחן שם ס"ק ג כתב, שאם לא יצא לצרכיו לא יברכנה, כי ברכה זו אינה חלק מברכות השחר שנתקנו תמיד, וכבר כ"כ הברכייזוסף סי' ו ס"ק ג בשם האריז"ל, עיי"ש. אבל ראה ב'ביחודות' שבהערה הקודמת.

(20) סידור אדמו"ר (הוספות לשו"ע ח"א עמ' 347. במהדורה החדשה ס"ע תרח).

(21) לקוטי שיחות כרך יד עמ' 225. וראה היום יום י' שבת, בשם אדמו"ר הצמח צדק: "מוטב לאכול כדי להתפלל מאשר להתפלל כדי לאכול".

(22) 'אוצר' עמ' רנח.

(23) ראה בס' "מאמרי אדה"ז ע"פ התורה והמועדים" ח"א עמ' שמא, שעיקר ההלל (התגלות הכתר הוא הרצון, עיי"ש), הוא בחג השבועות.

(24) לקוטי שיחות כרך כג עמ' 251, ועמ' 256. וכמובן על המארגנים להשתדל למניעת הפרעות מהם (ראה שו"ע אדה"ז סי' צח סוס"א וסי' קכד סו"ס י מהשל"ה).

(25) לקוטי שיחות כרך כח עמ' 315.

הטעם כמובא בלקוטי שיחות (חלק כג, עמ' 254) מפסיקתא דר"כ, שקריאת עשרת הדיברות היא בדוגמת יום מתן תורה, ולכן יש לכנס את ילדי ישראל לשמיעתה אז. והרי ברור שהכוונה דווקא לקריאתה בציבור כתקנת חז"ל.

על-כן, בתי"חב"ד רבים מארגנים מניין מיוחד לקריאת התורה

שמע שעל-המיטה: שביעי-של-פסח, הושענא רבה, ליל שבועות, וליל ראשון של פסח.

"בכלל, בכל לילה נהג כ"ק [אדמו"ר מהורש"ב] לקרוא קריאת-שמע (פרשה ראשונה¹⁰) בהגיע חצות לילה, אפילו אם נשאר ער לאחר מכן (אפילו כל הלילה), אלא שלא הבחינו בכך. בלילות שלא היה קורא קריאת-שמע שעל-המיטה – כנ"ל – היה מדבר לפעמים בעניין קריאת-שמע, ולפעמים בפירוש המילות דקריאת-שמע"¹¹.

תיקונים לנוסח תיקון ליל שבועות¹²:

"(א) בכל הדפוסים שראיתי¹³, הסיום דספר יצירה הוא: '...נאמנת בפנים... אחד בפה ואחד בלב'.

"ואינו נכון. כי (נוסף לזה שחסר סיום בדבר טוב, הרי) נוסח זה אינו מובן כלל. וצריך להיות, כמו שהוא בכמה וכמה הוצאות דספר יצירה הנדפס כספר בפני-עצמו: "...נאמנת. ג' רעות ללשון: דיבור רע, והמלשין, והמדבר אחד בפה ואחד בלב. ג' טובות ללשון: שתיקה, ושמירת הלשון, ודיבור אמת'.

"(ב) ומעניין לעניין: ב'תיקון' שנדפס בסלאוויטא (ועוד) בהעתקת מאמרו של רשב"י: 'אנן בחביבותא תליא מילתא, דכתיב...', הובאו רק שני פסוקים.

"וצריך להיות כבזוהר: אנן בחביבותא תליא מילתא, דכתיב: 'ואהבת את ה' אלוקיך', וכתוב: 'מאהבת ה' אתכם', וכתוב 'אהבתי אתכם אמר ה'". נוהג נפוץ בין אנ"ש שלא לומר את נוסחאות ה'יהי רצון' ושלא לכוון ה'כוונות' כנדפס ב'תיקון'¹⁴. כמו-כן אין אומרים כלל את ה'קדישים' הנדפסים שם¹⁵.

באשמורת הבוקר, מעט לפני עלות-השחר, נוהגים לטבול במקווה ארבע טבילות¹⁶.

(10) ספר-השיחות תרצ"ו עמ' 1, וש"נ.

(11) ספר-השיחות תש"ב עמ' 100.

(12) לקוטי שיחות כרך כח עמ' 315, בשינויים קלים.

(13) בהוצאת 'רדהיים' (דפוס-צילום שלה בהוצאת 'אשכול', ירושלים תשל"ה עמ' 158) נתקנו שתי טעויות אלו כבפנים.

(14) ראה 'המלך במסיב' ח"א עמ' ריח. וע' בכי"ב: אג"ק אדמו"ר מהורש"ב ח"א עמ' יח. היום יום י"א אדר"א. ועוד.

(15) 'אוצר' ס"ע רנב.

(16) שער-הכוונות, מובא בכף-החיים סי' תצד ס"ק ז, וב'תיקון'. עלות-השחר לדעת הגרא"ח נאה ז"ל, הוא בשעה 2:55 כיום

נשמות³⁶.
 רבותינו נשיאינו דייקו לאחוז בעץ החיים של
 הספר-תורה בעת אמירת "זכור"³⁷.
 בהזכרת נשמות אומרים: "בן/בת פלונית"³⁸.
 "וכידוע מנהג החסידים להזכיר גם את כ"ק
 מו"ח אדמו"ר (וכן את רבותינו נשיאינו שלפניו,
 בנוגע לאלו שהכירו אותם), שזהו ענין שפעולתו
 היא עבור האומר..."³⁹.
 אומרים 'אב הרחמים'. גם מי שאינו מזכיר
 נשמות, אומר 'אב הרחמים'⁴⁰.
 אשרי, יהללו, חציקדיש.

תפילת מוסף:

* בפסקה "ומנחתם ונסכיהם" אומרים (במקום
 "ושעיר לכפר") "ושני שעירים לכפר"⁴¹.
 * בפסקה "אלוקינו... מלך רחמן" צריך לומר
 כפי שנתקן במהדורת תשל"ח בסידור 'תהילת ה'
 (בהסכמת הרבי) על-פי סידורי חב"ד הישנים:
 לְנוֹיָהֶם (ולא כברוב הסידורים, וכפי שהיה בעבר
 גם בסידור 'תהילת ה': "לְנוֹיָהֶם").
 נשיאת כפיים: הכול מכסים את פניהם בטלית,
 וגם את הילדים מכניסים תחת הטלית. גם ידי
 הכוהנים מכוסות בטלית⁴².
 כוהן קטן שהגיע לחינוך (ואפילו מגיל שש⁴³),
 נושא את כפיו בברכה עם כוהנים גדולים כדי

מוציאים שני ספרי תורה. י"ג מידות - פעם
 אחת²⁶. "ריבוננו של עולם", בריך שמייה²⁷. שמע,
 אחד אלוקינו, גדלו וכו' עד "שועה ורחמים".
 אין קוראים מגילת רות²⁸, ואין אומרים
 'אקדמות'²⁹.

בספר הראשון קוראים ה' קרואים בפרשת
 יתרו מ"בחוודש השלישי" עד סוף הפרשה. את
 עשרת-הדיברות קוראים ב'טעם העליון'³⁰. בשעת
 קריאת-עשרת הדיברות - עומד הקהל, ופניו אל
 ספר-התורה³¹.

מניחים את הספר השני על הבימה מימין הספר
 הראשון³², ואומרים חציקדיש. הגבהה וגלילה.
 בספר השני קוראים למפטיר "וביום הביכורים",
 ומפטירים במרכבה דיחזקאל³³. מעלים גדול וחכם
 למפטיר. ויש נוהגים שגם הקורא הפטרה זו בלחש
 עם המפטיר קורא אותה בעמידה, מפני כבודה³⁴.
 בארץ-ישראל, לאחר ברכות הפטרה - הזכרת
 נשמות³⁵.

מי שהוריו בחיים, יוצא מבית-הכנסת בזמן
 הזכרת נשמות. אָבֵל (רח"ל) בשנה הראשונה למות
 אביו או אימו, נשאר בבית-הכנסת אך אינו מזכיר

בשעה הנוחה לילדים, ובו שישה אנשים שלא שמעו עדיין את
 הקריאה (או שבשעת שמיעתם התנו שאם יזכו לשמוע באופן כשר
 אח"כ עם הילדים, הרי עכשיו הם מכוונים שלא לצאת כלל), ואח"כ
 אמירת הפסוקים, דברי התעוררות, ומחלקים פרסים וכו'. בדבר
 עריכת הגרלות, עדיף לארגן זאת באסרו-חג, ואז גם להעניק בפועל
 את כל הפרסים לזוכים.

26 מסתבר שגם המתפלל בבי"ג שלפי הנוסח שלהם אומרים
 זאת ג"פ, א"צ לומר זאת עמהם (ראה תהלה-לדוד ס' ס"ק ז,
 ושו"ת אגרות-משה א"ח ח"ג ס' פט).

27 סידור אדה"ז.

28 פסקי הסידור אות קסו. ואכן מנהג זה אינו נהוג כלל אצל
 חסידי חב"ד, אף שהובא בשו"ע אדה"ז (ס' תצ ס"ז, תצד ס"ג) -
 'המלך במסיבו' ח"א עמ' קעא"ב. רצו. וראה 'אוצר' עמ' רסו.

29 זו ההוראה לרבים ולדורות - ספר-המנהגים שם, לקוטי
 שיחות חלק ל"ג עמ' 231.

30 לוח כולל-חב"ד, משו"ע אדה"ז ס' תצד ס"א.

31 ספר-המנהגים עמ' 44. וראה 'אוצר' עמ' רסג.

32 רמ"א ס' קמו ס"ח - להניחו שם (ואצל הרבי נהגו להניחו
 מימין).

33 לוח כולל-חב"ד, משו"ע אדה"ז שם ס"ה.

34 לוח כולל-חב"ד, משו"ע אדה"ז שם ס"ו.

35 בחו"ל מקיימים הזכרת נשמות ביום טוב שני, כדלהלן הערה
 60.

36 הוראת אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, 'אוצר מנהגי חב"ד' אלול-תשרי
 עמ' רכא, וש"נ.

37 לקוטי-שיחות כרך יד עמ' 233. 'המלך במסיבו' ח"א עמ' שט.

38 סידור 'תורה אור' עמ' 259. וכן נהג הרבי, 'המלך במסיבו' ח"ב
 עמ' קסו.

39 משיחת אחש"פ תשכ"ו (תודה למערכת 'הנחות בלה"ק').
 ועפ"ז יש להזכיר את כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו. ולכאורה הכוונה

לומר: אדמו"ר פלוני בן פלונית, ולהזכירו לפני ההורים (ע"ד
 האמור בשערי ה' ומנהג ח"א ס"ס קג לגבי 'הרחמן הוא יברך
 את אדמו"ר'. ועד"ז בפסוקים לשמות אנשים שלפני סיום שמו"ע).

40 כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, 'אוצר' עמ' רסט. והוראת הרבי שכן
 נכון לנהוג - 'המלך במסיבו' ח"ב עמ' נח"נט.

41 שעיר עם שתי-הלחם ושעיר לחובת היום. שער-הכולל פ"מ
 סט"ו. קובץ 'גדיל תורה' ברוקלין, גיליון יב.

42 היום-יום, טו בתשרי. לקוטי-דבורים ח"א עמ' 58. 'ציצית
 הלכה למעשה' פ"ב סכ"ז-רכ"ו וש"נ.

43 סיפר הרה"ח ר' אשר-לעמיל של' הכהן, שהרבי שאלו מדוע
 לא הביא את בנו בן השש לנשיאת-כפיים ('תשורה' לנישואי רוט-

דרוק, תשס"ב, עמ' 151). וכן בנטעי גבריאל יו"ט ח"ב, הל' נ"כ פרק
 סב ס"ו.

הכוללת בשר⁵¹, ושותים בה גם יין⁵². שותים היום רביעית יין לשמחת יום טוב⁵³.

סעודת יום טוב: חובתה המיוחדת בחג השבועות – כדי להראות שנוהג ומקובל לישראל יום שניתנה בו התורה⁵⁴. אך ודאי אין "לבסומי..."⁵⁵.

"מנהג הוא אצל רבותינו נשיאינו לומר 'תורה' בחג השבועות בעת סעודת יום טוב וגם לספר סיפור ממורנו הבעש"ט⁵⁶. ונכון לנהוג כך⁵⁷.

כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו היה נוהג להזכיר גם את משה רבינו ודוד המלך⁵⁸.

בהתוועדויות חג השבועות [שהתקיימו ביום טוב שני לפני השקיעה] נהג הרבי נשיא דורנו לעורר על דבר חינוך, ועל דבר שיעורי חת"ת.

יש מנגנים בהתוועדות זו ניגוני רבותינו נשיאינו ועל פי הסדר שהורה הרבי בהתוועדויות דראשהשנה, ועוד. לפני כל ניגון מכריזים שם בעל הניגון. ניגון ג' תנועות (להבעש"ט, הה"מ ואדה"ז), א"לי אתה (אדה"ז), ניגון מקהלת אדמו"ר האמצעי, ימין ה' (הצ"צ), לכתחילה אריבער (מהר"ש), ניגון הכנה (רש"ב), הבינוני (הרי"צ), הוא אלוקינו / אתה בחרתנו (הרבי), ניגון הקפות (הרלו"צ – אביו של הרבי). לאחר זה מנגנים כפי שהיה הסדר בסוף ההתוועדויות הגדולות (למעט שנים תשמ"ו ואילך): ניגון הכנה, ד' בבות, ניע זשוריצי.

ה'תלוכה' לבתי הכנסת לשמח יהודים

מחליף קינוח "אג" כרך כ עמ' רפט, שערי הל' ומנהג יו"ד סי' יא). ההמתנה (אפילו בשש שעות מבשר לחלב) היא מגמר האכילה של סוג אחד עד תחילת האכילה של הסוג השני, ולא מגמר הסעודה או ברכה אחרונה עד תחילת הסעודה (דגול מרבבה ר"ס פט, ודלא כערוה"ש שם סוס"ד).

51 מצווה – שו"ע אדה"ז סי' תקכ"ט ס"ז. וראה חוה"מ כהלכות פ"א ס"ז.

52 שו"ע אדה"ז שם ס"ד "שישתה יין באמצע סעודתו, ונאמרה בזה הגבלה: אם ידו משגת" [וגם לא נאמר בזה שיעור (משא"כ – שני הדברים – ביין שמחויב שמחה דלהלן)]. וראה 'בירור' בעניין זה ב'התקשרות' גיליון תקל"ט.

53 חובה – שו"ע אדה"ז שם. וצ"ל רביעית, 'תורה אור' לאדה"ז עמ' 198.

54 שו"ע אדה"ז סי' תצד סעיף חי.

55 רשימת כ"ק אדמו"ר, ספר המנהגים עמ' 38 וש"נ.

56 ספר השיחות תש"ד עמ' 140.

57 'תורת' – התוועדויות' חלק מ' עמ' 58.

58 'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' שיא.

להתחנך במצוות⁴⁴.

כשהכוהנים נושאים כפיהם במוסף של יום טוב אומר הקהל "ריבוננו של עולם..." – בשעה שהכוהנים מנגנים דווקא, אבל כשהכוהנים אומרים את התיבות, צריך לשמוע. כשמנגנים הכוהנים לפני התיבה "וישם", אומר הקהל "ריבוננו של עולם... הצדיק". כשמנגנים לפני תיבת "לך" – "ואם... אלישע". כשמנגנים לפני תיבת "שלום" – "וכשם... לטובה". וכשהכוהנים אומרים תיבת "שלום", מסיימים "ותשמרני ותחנני ותרצני". 'אדיר במרום' אומרים אחר עניית אמן, כשעדיין הטלית על פניו⁴⁵.

הכוהנים נושאים על הדוכן עד אחר סיום 'קדיש תתקבל'. כך נהגו אצל הרבי. במקום שיורדים הכוהנים לפניו, יש להימנע מלומר להם אז 'ישר-כוח'⁴⁶.

היום יום השנה להסתלקות מורנו רבי ישראל בעש"ט נבג"מ זיע"א (תק"כ), ומנוחתו כבוד במז'יבז'⁴⁷.

מאכלי חלב⁴⁸: נוהגים לאוכלם בשחרית, אחרי הקידוש⁴⁹. אחר כך מברכים ברכה אחרונה וממתינים שעה אחת⁵⁰, ואוכלים סעודת יום טוב

44 שו"ע אדה"ז סי' קכח סמ"ט.

45 'רשימות', היום יום וס' המנהגים שם.

46 ראה משה ברורה סי' קכח ס"ק ס. ואפשר לברכס או רק בהושטת יד ותולא.

הרבי היה מברך כל כוהן: "ישר-כוח, כוהן". הכוהנים נוהגים להשיב: "ברוכים תהיו".

47 על הדיון והמסקנא בקשר ליום ההסתלקות, ראה בספר השיחות תרצ"ט עמ' 333, וש"נ, וב'אוצר' עמ' רפח. אודות ההסתלקות, ראה רבי ישראל בעש"ט הוצאת קה"ת, כפר חב"ד תשמ"ו, ח"ב פרק כד. צילום המצבה, ב'ימי חב"ד' ביום זה.

48 שו"ע אדה"ז סי' תצד ס"ז. בטעמי המנהג (שלא יכלו לשחוט ולהכשיר הכלים בשבת; לפי שדוד המלך נסתלק בעצרת והיו כל ישראל אוונים ביום ואסורים באכילת בשר; מפני שהתורה נמשלה לדבש וחלב) – ראה בארוכה בקובץ 'אהלי שם' כרך ו' עמ' רא ואילך, וש"נ.

49 מנהג אדמו"ר מהור"צ – 'רשימות היומין' עמ' רה. מנהג הרבי – 'אוצר' עמ' רפד. לוח כולל חב"ד.

50 של"ה מסכת שבועות ד"ה ההפסדה, ומצינים לש"ך יו"ד סי' פט ס"ק טו. 'שערי הלכה ומנהג' חיו"ד סי' יא, וראה 'אוצר' שם. זאת, גם בחלב וחמאה, אך כמובן, מלבד גבינה קשה שממתינים אחריה שש שעות (רובן ככולן של הגבינות הכשרות למהדרין בארה"ק כיום, אינן "קשות").

"וראה פמ"ג לשו"ע יו"ד סי' פט, שפתי דעת ס"ק ז, דהפסק שעה –

ובפרט טהרת-המשפחה, כשרות האכילה ושתייה ונרות שבת-קודש ויום-טוב. כן עורר אודות הדפסת קבצי חידושי-תורה שנאמרו בהזדמנויות אלו, ובכלל.

ימי התשלומין:

עניינם - אצירת גילויי החג, שלא יאבדו כטירדת הזמן⁶³.

ההוספה בתורה ובצדקה דימי התשלומין שייכת גם אם בחגי-השבועות נעשו כל העניינים בשלימות, ונעשית באופן ד'מעלין בקודש' באופן מיוחד בימים אלו⁶⁴.

בהמשך למדובר⁶⁵ אודות כינוסי ילדים בימים שלפני חגי-השבועות, והבאתם בחגי-השבועות עצמו לקריאת עשרת הדיברות, הציע הרבי נשיא דורנו הוראה, ועל-מנת לפרסמה:

לאסוף ולכנס ילדי ישראל הן בנים והן בנות, גם בימי התשלומין לחגי-השבועות, ומה טוב - עד י"ב בסיוון ועד בכלל, לכנסם פעם אחת, ומה טוב - פעמיים: פעם אחת לכנסם בבתי-הספר שם לומדים הם תורה, בהוספה על סדר לימודם הרגיל, ועוד פעם לכנסם בבית-הכנסת, "מקום שמגדלין בו תפילה".

על-דרך זה יש לנהוג בבתי-הספר ובתי-הכנסת שבארץ-הקודש. ובארץ-הקודש בנוסף לזה יכנסו אותם גם במקומות הקדושים, ובמיוחד בכותל המערבי שאין השכינה זזה ממנו, ובמערות המכפלה (ובוודאי יקבלו רשיון לכך), וגם בקבר רחל אימנו⁶⁶.

* אין אומרים תחנון עד שבת-קודש י"ב בסיוון.

63 מדברי אדה"ז - ספר-השיחות תרח"ץ עמ' 285.
64 שיחת מוצש"ק במדבר תשל"ט, הנחת הת' סי"ט.
65 בער"ח סיון תשמ"מ, לקוטי-שיחות כרך כ"ג עמ' 249.
66 משיחת ש"פ נשא תשמ"מ, לקוטי-שיחות שם עמ' 259.

בשמחת יום טוב וכו', שייכת במיוחד לחגי-השבועות⁵⁹.

יום שני

ז' בסיוון - אסרו-חג⁶⁰

כנהוג בכל שלושת הרגלים (וקל-יחומר בזמן מתן-תורה), עורכים בכל אסרו-חג [או בימים הסמוכים לו] 'כינוס תורה' בכל מקום שאפשר. כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו היה משתתף בזה בשיחה מיוחדת שאמר בהתוועדות דחגי-השבועות לכבוד הכינוס⁶¹.

בשנת תשל"ט⁶² הציע כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו לערוך - ביום נפרד - 'כינוס תורה' גם לנשים, בקשר לעניינים הנוגעים לנשי ובנות ישראל,

59 לקוטי-שיחות כרך ח עמ' 252. וראה 'אוצר' עמ' רצ. התהלוכה הראשונה היתה בשנת תשט"ו ('התקשרות' גיליון מה עמ' 9. גיליון פט עמ' 17 הע' 7, וש"נ).

60 על השמחה המיוחדת ביום זה, ראה שו"ע אדה"ז סי' תצד סי"ט. נתבאר בלקוטי-שיחות כרך כח עמ' 24, ובלה"ק בס' 'שולחן המלך' ח"ב עמ' קמא.

לבני חו"ל: יום-טוב שני. בהדלקת נרות (אחרי צאת הכוכבים) מברכות: 'להדליק נר של יו"ט' ו'שהחינו'. ערבית, קידוש וברהמ"ז של יו"ט. בשחרית מוציאים ב' ס"ת, י"ג מידות וכו' כדאתמול, בספר הראשון קוראים ה' קוראים ב' ראה 'כל הבכור', ח"ק. בספר השני קוראים למפטיר כדאתמול. הפטרה בחבקוק (ספ"ב): 'זה' בהיכל קדשו...'. הזכרת נשמות (ולא ביום א' דחגה"ש), אב הרחמים, מוסף כדאתמול, ונושאים כפיים גם היום. קידוש וברהמ"ז של יו"ט [ביום ב' אין מנהג לאכול מאכלי חלב - ע"פ לוח כולל חב"ד]. הנולד והנחלב ביום הראשון מותר ביו"ט שני. הרבי התוועד בסוף יום ב', למחרת, יום ח' סיוון - אסרו-חג.

בדבר בני חו"ל הנמצאים ביו"ט בארה"ק ולהיפך - ראה הנלקט בס' 'נתיבים בשדה השליחות' ח"א עמ' קג ואילך. וע"ע.

61 שיחת יום ב' דחה"ש תשל"ח סי"ט.

62 שיחת יום ב' דחגי-השבועות, הנחת הת' סנ"ו.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעיהו ע"ה דייטש